

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

DEPARTAMENT WYCHOWANIA I KSZTAŁCENIA INTEGRACYJNEGO

Warszawa, 22 czerwca 2020 r.

DWKI-WSPE.053.13.2020.JKP

Pani prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska
Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN

Pani prof. dr hab. Marzena Zaorska
Przewodnicząca Zespołu Pedagogiki Specjalnej KNP PAN

adres e-mail: aga-cm@amu.edu.pl

Szanowne Panie Profesor,

nawiązując do pisma (petycja) z 28 maja 2020 r. przekazanego do Ministerstwa Edukacji Narodowej drogą elektroniczną 2 czerwca 2020 r., zawierającego postulaty dotyczące organizowania w czasie pandemii kształcenia w sposób zdalny uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Minister Edukacji Narodowej we współpracy z Ministrem Zdrowia oraz Głównym Inspektorem Sanitarnym, reagując na aktualny i przewidywany stan sanitarno-epidemiologiczny w kraju, podejmował adekwatne i konkretne działania profilaktyczne związane z działalnością przedszkoli, szkół i placówek oświatowych.

Zgodnie z decyzją Rządu odbywał się również etapowy powrót dzieci i młodzieży, w tym o których mowa powyżej, do jednostek systemu oświaty. Jednostki systemu oświaty, których działalność została czasowo ograniczona mają obowiązek organizowania procesu kształcenia i wsparcia uczniów m.in. posiadających dysfunkcje, deficyty rozwojowe, niepełnosprawność z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowało poradnik dla szkół dotyczący kształcenia na odległość¹. Uwzględniono w nim zadania nauczycieli i specjalistów, wskazówki dla rodziców, przykładowe metody pracy z uczniami, informacje na temat materiałów do wykorzystania w pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnością.

Na udostępnionej szkołom Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej² *e-podreczniki.pl* zostały zamieszczone różnego rodzaju materiały edukacyjne przeznaczone dla wszystkich etapów kształcenia do wykorzystania przez uczniów i nauczycieli do nauki zdalnej. Materiały te zostały dostosowane

¹ <https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-na-odleglosc--poradnik-dla-szkol>.

² <https://www.gov.pl/web/edukacja/epodrecznikipl--nowe-funkcjonalnosci-platformy>

do potrzeb uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Platforma spełnia warunki WCAG 2.0 na poziomie AA. Resort edukacji dokłada wszelkich starań, aby Zintegrowana Platforma Edukacyjna była dostępna dla jak największej grupy użytkowników bez względu na wiek, poziom sprawności, używaną technologię i oprogramowanie.

Jednocześnie, przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19³ wskazują dyrektora jednostki systemu oświaty jako osobę odpowiedzialną za organizację procesu kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w inny sposób uzgodniony z organem prowadzącym. Dyrektor wspólnie z nauczycielami i specjalistami (m.in. pedagog szkolny, psycholog, logopeda) decyduje o tym, w jaki sposób są prowadzone zdalne zajęcia. W rozporządzeniu wskazane zostały przykładowe materiały i narzędzia, z których mogą korzystać nauczyciele w pracy z uczniami.

W związku z potrzebą doprecyzowania sposobu realizacji zadań szkół i placówek oświatowych w okresie czasowego ograniczenia ich funkcjonowania, 25 marca 2020 r. weszła w życie nowelizacja powyższego rozporządzenia⁴. Wprowadzone zmiany przewidują w szczególności możliwość bezpłatnego użyczenia przez organ prowadzący jednostki systemu oświaty (na zasadzie umowy cywilnej) sprzętu (komputer/zestaw komputerowy/laptop/tablet) niezbędnego do realizacji przez ucznia lub nauczyciela zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia. Do realizacji tego zadania organ prowadzący może też upoważnić dyrektora danej jednostki systemu oświaty.

Ponadto oprócz rozwiązań prawnych, Ministerstwo Edukacji Narodowej podjęło, i w dalszym ciągu podejmuje, inne działania, które mają na celu wsparcie jednostek systemu oświaty w organizacji procesu kształcenia realizowanego zdalnie. Od 1 kwietnia br. samorządy mogły wnioskować o pieniądze na zakup sprzętu dla uczniów i nauczycieli do zdalnej nauki. Działanie jest efektem współpracy ministrów edukacji i cyfryzacji oraz starań resortu cyfryzacji, dzięki którym Komisja Europejska zgodziła się, aby zaoszczędzone środki w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa przekazać na zakup sprzętu dla szkół. Finansowanie można było przeznaczyć na zakup sprzętu niezbędnego do kształcenia na odległość – w pierwszej kolejności na komputery, laptopy czy tablety. Za otrzymane środki samorządy mogły kupić również niezbędne oprogramowanie, ubezpieczenie sprzętu, dostęp do Internetu lub inne akcesoria potrzebne w zdalnym nauczaniu. Efektem kontynuacji działań resortu edukacji i cyfryzacji jest pozyskanie dodatkowych środków finansowych na zakup sprzętu komputerowego dla uczniów i nauczycieli, wspierające w prowadzeniu edukacji

---

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 493, z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 530.

zdalnej. Działanie jest realizowane przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa (CPPC)⁵.

Ministerstwo Edukacji Narodowej za pośrednictwem kuratorów oświaty, sprawujących bezpośrednio nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi przedszkolami, szkołami i placówkami, monitoruje organizację kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami przez jednostki systemu oświaty. Z zebranych, w ramach nadzoru pedagogicznego informacji wynika m.in., że wszystkie szkoły, w tym specjalne, wdrożyły kształcenie na odległość i dostosowują sposoby, formy, metody organizowania i prowadzenia kształcenia specjalnego oraz udzielanego wsparcia, do potrzeb i możliwości ww. grupy dzieci i młodzieży. Przedszkola, szkoły i placówki realizują powyższe zadania m.in. poprzez: codzienny kontakt telefoniczny nauczycieli z rodzicami uczniów w celu przekazania im informacji o zadaniach z użyciem tradycyjnego podręcznika i ćwiczeń, telefoniczne wsparcie uczniów i rodziców w problemach pojawiających się w czasie zdalnego nauczania, zamieszczanie na szkolnej stronie internetowej kart pracy, zadań edukacyjnych i ciekawych linków do stron, wysyłanie kart pracy i materiałów jeden raz w tygodniu pocztą tradycyjną, zapewnienie niezbędnych narzędzi oraz materiałów przydatnych do codziennej aktywności edukacyjnej (tablety, podręczniki, ćwiczenia, karty pracy), tworzenie grup na portalach społecznościowych i Messengerze.

W sytuacji zagrożenia kryzysem psychicznym przede wszystkim dzieci i młodzieży, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z niepełnosprawnościami, Ministerstwo Edukacji Narodowej zapewniło (od 2019r.) uczniom oraz rodzicom i nauczycielom możliwość skorzystania z bezpłatnej, całodobowej, ogólnopolskiej infolinii LINIA DZIECIOM 800 080 222. Zespół infolinii tworzą wykwalifikowani specjaliści: psychologowie, pedagogzy i prawnicy, którzy udzielają porad zarówno przez telefon, czat, e-mail, obecnie także w sprawach dotyczących istniejącej sytuacji epidemiologicznej. Pełen wykaz dyżurów można znaleźć na oficjalnej stronie projektu⁶.

Pedagogzy i psychologowie oferują pomoc dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom w formie indywidualnych porad i rozmów. Kontaktują się z uczniami, którzy wymagali wsparcia przed ogłoszeniem pandemii oraz z ich rodzicami, w celu monitorowania sytuacji i zapobiegania nasileniu problemów.

Nauczyciele współorganizujący proces kształcenia oraz inni specjaliści, są w kontakcie elektronicznym i telefonicznym z uczniami oraz z ich rodzicami. Na miarę możliwości realizują zadania wynikające z planów zajęć rewalidacyjnych, które w obecnej sytuacji przede wszystkim polegają na wsparciu psychicznym uczniów, mobilizowaniu uczniów do pracy, udzielaniu porad rodzicom dotyczących organizacji dnia oraz sposobów realizacji zadań

---

⁵ <https://www.gov.pl/web/edukacja/zdalna-szkola--uruchamiamy-kolejne-srodki-na-zakup-sprzetu-dla-uczniow>; <https://cppc.gov.pl/zdalna-szkola>

⁶ www.liniadzieciom.pl

przesyłanych przez nauczycieli drogą elektroniczną, przesyłaniu zestawów ćwiczeń, które mogą rodzice wykonywać ze swoimi dziećmi.

Równocześnie zadaniem dyrektora jednostki systemu oświaty jest ustalenie z nauczycielami tygodniowego zakresu materiału dla poszczególnych klas, uwzględniając m.in.: równomierne obciążenie ucznia zajęciami w danym dniu, zróżnicowanie tych zajęć i dostosowanie ich do możliwości psychofizycznych i intelektualnych ucznia. Dyrektor określa też formy kontaktu czy konsultacji m.in. nauczycieli i specjalistów opracowujących dla ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET) oraz sposoby/formy dokonywania wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i modyfikacji IPET – we współpracy z rodzicami ucznia albo pełnoletnim uczniem oraz w zależności od potrzeb z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi⁷.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że uwzględniając rekomendacje Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego, Minister Edukacji Narodowej przepisami prawa oświatowego⁸ umożliwił od 6 maja 2020 r. stopniowe przywracanie działalności jednostek systemu oświaty począwszy od przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego.

Następnie Minister Edukacji Narodowej podjął decyzję⁹ o umożliwieniu od 18 maja 2020 r., za zgodą rodziców i z zachowaniem zasad sanitarnych, prowadzenia przez przedszkola, szkoły i placówki systemu oświaty zajęć w bezpośrednim kontakcie osoby prowadzącej zajęcia z dzieckiem/ucznikiem posiadającym, odpowiednio:

- opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka,
- orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,

---

⁷ M. in. § 1 i 2 ww. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, w związku z § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578, z późn. zm.).

⁸ Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej:

- z dnia 29 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 780);
- z dnia 29 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 781).

⁹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 maja 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 871); <https://www.gov.pl/web/edukacja/co-ze-szkolami-do-wakacji>

które wymaga wsparcia w realizacji zajęć, odpowiednio wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, zajęć rewalidacyjnych niezbędnych do prawidłowego rozwoju. Zajęcia te mogą być prowadzone na terenie danej jednostki systemu oświaty lub w domu rodzinnym dziecka – w uzgodnieniu z organem prowadzącym jednostkę systemu oświaty i jej dyrektorem przy zachowaniu całkowitej dobrowolności ze strony rodziców dzieci i młodzieży, ale też możliwości danej jednostki systemu oświaty, z zachowaniem bezpiecznych i higienicznych warunków ich realizacji¹⁰.

W dalszej kolejności, od 25 maja 2020 r. szkoły zapewniają¹¹:

- uczniom klas I-III szkół podstawowych, w tym również specjalnych, zajęcia opiekuńczo-wychowawcze z elementami zajęć dydaktycznych w formie ustalonej przez dyrektora szkoły;
- uczniom klasy VIII szkoły podstawowej oraz uczniom szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, w klasie, której zakres nauczania odpowiada klasie VIII szkoły podstawowej – konsultacje z nauczycielami prowadzącymi zajęcia edukacyjne, w szczególności z przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty, oraz możliwość korzystania z biblioteki szkolnej.

Natomiast od 1 czerwca 2020 r. uczniom szkoły podstawowej i ponadpodstawowej oraz uczniom szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej będą zapewniane konsultacje z nauczycielami prowadzącymi zajęcia edukacyjne oraz możliwość korzystania z biblioteki szkolnej.

Wszystkie zajęcia, o których mowa powyżej, powinny być prowadzone z uwzględnieniem rekomendacji Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Edukacji Narodowej¹².

Natomiast, odnosząc się do kwestii przedłużenia okresu nauki uczniom z różnymi rodzajami niepełnosprawności na kolejny rok szkolny uprzejmie informuję, że jest to możliwość wynikająca z przepisów prawa oświatowego¹³, ale nie obowiązek i odnosi się do danego ucznia, nie do zespołu klasowego. Przedłużenie okresu nauki powinno być zawsze wnikliwie rozważone i wynikać z indywidualnych potrzeb i możliwości edukacyjnych niepełnosprawnego ucznia oraz uwzględnić maksymalny wiek życia, do którego organizuje się kształcenie specjalne w danym

---

¹⁰ <https://www.gov.pl/web/edukacja/co-ze-szkolami-do-wakacji>
<https://www.gov.pl/web/edukacja/wytyczne-gis-mz-i-men>

¹¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 maja 2020 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19* (Dz. U. z 2020 r. poz. 871 i 872)
<https://www.gov.pl/web/edukacja/dodatkowe-wytyczne-dla-dyrektorow-i-nauczycieli-opieka-uczniow-klas-1-3-i-organizacja-konsultacji-na-terenie-szkoly>

¹² <https://www.gov.pl/web/edukacja/wytyczne-gis-mz-i-men>

¹³ § 5 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. *w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół* (Dz. U. z 2019 r. poz. 639).

typie szkoły¹⁴ – tak, aby umożliwić uczniowi jej ukończenie. Ostateczną decyzję w tej sprawie podejmuje rada pedagogiczna szkoły.

W związku z powyższym obecnie nie jest zasadna modyfikacja przepisów prawa oświatowego regulująca organizowanie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym, w tym z niepełnosprawnościami.

Z wyrazami szacunku

Joanna Wilewska
Dyrektor
Departament Wychowania i Kształcenia
Integracyjnego
/ – podpisany cyfrowo/

---

¹⁴ § 4 ww. rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.